

Priročnik za podjetnike

Junij, 2015

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Vsebina

1.	Ali je podjetništvo zame?	2
1.1	Največje napake podjetnikov začetnikov	4
2.	Vitko podjetje	6
2.1	Povzetek metode, ki ga je pripravila slovenska ekipa: Delaj vitko v treh korakih – od načrta A do načrta, ki deluje.....	6
3.	Najpogostejše oblike podjetij v Sloveniji.....	9
3.1	Podjetnik - s. p.....	9
3.2	Družba z omejeno odgovornostjo - d. o. o.....	10
3.3	Delniška družba (d.d.).....	10
3.4	Osebo dopolnilno delo	11
3.5	Socialno podjetje (so. p.).....	12
3.6	Razlike med s. p. in d. o. o.	13
3.7	Razlike med polnim in popoldanskim s. p.	14
3.7.1	Polni s. p. (iz naslova opravljanja dejavnosti).....	14
3.7.2	Popoldanski s. p. (pavšalisti).....	15
3.8	Samozaposleni v kulturi.....	15
3.9	Študent in registracija s. p.	16
4.	Registracija podjetja.....	17
4.1	Točka VEM	17
4.1.1	Storitve VEM za d. o. o.	18
4.1.2	Storitve VEM za s. p.	18
4.2	Registracija d. o. o.	19
4.3	Registracija s. p.	20
5.	Davki in prispevki.....	22
5.1	Obdavčitev fizične osebe, ki opravlja dejavnost po Zakonu o dohodnini	22
5.2	Davek od dohodkov pravnih oseb.....	23
5.3	Plačevanje prispevkov za socialno varnost.....	23
5.4	Davek na dodano vrednost (DDV)	23
6.	Viri	25

1

1. Ali je podjetništvo zame?

2

Še vedno niste popolnoma prepričani ali je že napočil pravi čas, da uberete lastno podjetniško pot in oklevate ali ste pripravljeni na odprtje lastnega podjetja?

Težki časi na trgu dela dnevno silijo ljudi v razmišljanje o ustanovitvi lastnega podjetja. Vendar pa postati sam svoj šef še ne garantira uspeha. V veliko primerih prav razlogi, zaradi katerih se ljudje odločijo za ta korak, odločajo o samem uspehu podjetja. Dejstvo da sovražite trenutno delovno mesto ali celo svojega šefa, zagotovo ni pravi razlog za odprtje s. p. ali d. o. o.. V tem primeru raje razmislite o spremembi delovnega mesta, morda celo o spremembi poklica.

Torej, preden se odpravite na vse prej kot lahko pot podjetništva, preberite naslednje točke in preverite ali ste na pot zares dobro pripravljeni.

O ustanovitvi podjetja razmišljate že dalj časa

Ustanovitev lastnega podjetja naj ne bo ideja, ki bo nekega dne nenadoma zasvetila v vaši glavi in v naslednjem trenutku boste že znašli na napoti k svojemu nadrejenemu, kjer boste podali odpoved. Pri večini uspešnih podjetnikov se je ideja o lastnem podjetju razvijala tudi več let in se postopoma izpopolnjevala. Ti ljudje so raziskali vse možnosti, se kljub temu posvečali karieri a so kljub temu ugotovili, da je za njihovo osebno rast potrebno storiti korak naprej in ustanoviti lastno podjetje. Če je tudi pri vas klic po višji stopnički v življenju dovolj močan in prisoten daljše obdobje, je to morda pravi znak!

Lahko storite bolje

Pri nekaterih ljudeh se ideja o lastnem podjetju porodi ob gledanju napak, ki jih počnejo njihovi nadrejeni. Bodisi ti svojega dela ne opravljajo korektno ali pa zaposleni dobi občutek, da podjetje do svojih strank nima takšnega odnosa kot bi ga moralo imeti oziroma bi ga imel sam. Ne glede na razlog, spodbuda za mnoge lastnike malih podjetij je bila zavedanje, da bi sami zadevo izpeljali drugače/bolje. Torej, če se vaši dvomi o delu vašega nadrejenega porajajo vsakodnevno, je morda napočil pravi čas, da se odpravite na trg in preizkusite svoje metode dela!

Dejavnost naj bo vaša strast

Če mislite, da vam bo ustanovitev podjetja prinesla zgolj in samo srečo in veselje, saj boste sam svoj šef in boste sami določali svoj urnik, se motite. Z opravljanjem lastnega podjetja naj bi imeli največ težav ravno ljudje, ki so se se posla lotili zaradi nezadovoljstva na prejšnjem delovnem mestu. Nikoli namreč ne boste delali bolj trdo, kot takrat, ko boste delali zase. Sami sebi boste postavljali zahteve in izzive. Seveda je zgodba popolnoma drugačna, ko enkrat delate zase in se bo vsako dodatno delo poznalo tudi na vaši plači. Pa vendar, najbolj uspešni naj bi bili podjetniki, ki svojega dela ne opravljajo zgolj zaradi denarja ali več prostega časa – to počnejo iz strasti. Plače ne vidijo kot nekaj obveznega, temveč kot nagrado. Če ste se prepoznali v tej točki, je zelo verjetno, da ste pripravljeni na lastno podjetje!

Posedujete znanje in samozavest

Da bi postali dober poslovnež, morate vedeti kaj počnete in to početi dobro. Preden se podate na lastno poslovno pot, se torej prepričajte, da posedujete zahtevano strokovno znanje in izkušnje za vodenje posla. Če jih imate, boste prepričani v svoje poslovanje s strankami in poslovnimi partnerji, kar je ključnega pomena za vodenje uspešnega podjetja. Samozavest je ključnega pomena, ta pa pri različnih ljudeh nastopi ob različnem času – počakajte na pravi trenutek!

3

Pripravljeni ste se učiti

Na trenutnem delovnem mestu je velika verjetnost, da morate zares dobro obvladati le eno ali dve stvari. Ko pa imate enkrat v lasti svoje podjetje, bosta skoraj zagotovo morali opraviti več del hkrati. Naj bo to delo receptorja, hišnika, prodajalca ali celo knjigovodje. Prav to je razlog, da se morate biti pripravljene nenehno učiti, saj boste morali delo na teh področjih opravljati dobro. Kot lastnik malega podjetja namreč ne boste imeli marketinškega oddelka ter finančne in PR službe. Če želite biti na svoji poslovni poti uspešni, morate biti pripravljene na učenje in nenehno izboljševanje.

Slika 1: 9 znakov, da si morda podjetnik/podjetnica.

4

1.1 Največje napake podjetnikov začetnikov

Imate idejo in ste odločeni postati eno izmed vodilnih podjetij na trgu v svoji panogi? Vendar ste komaj na začetku svoje poslovne poti in ne veste kako in kje začeti? Preberite šest največjih napak podjetnikov začetnikov, da se sami izognete tem težavam.

Prevelik optimizem

Mnogi podjetniki so na začetku svoje poslovne poti polni podjetniškega optimizma. Ko naletijo na prvo večjo oviro, pa se kaj hitro predajo. Že na začetku poti se morate zavedati, da je vsaka podjetniška pot polna vzponov in padcev in je zato vztrajnost najpomembnejša za uspeh. Ne smete precenjevati prihodkov in podcenjevati stroškov.

Pomanjkljiva analiza

Mnogo podjetnikov ne najde pravega razmerja med analizo in načrtovanjem. Eni se preveč zanašajo na analizo in na koncu ugotovijo, da se jim zadeva ne splača. Spet drugi analizi namenijo premalo časa in se izgubijo v stroških. Poslovni načrt med 20 do 30 strani je odlično razmerje med obema.

Pomanjkanje podjetniškega znanja

Ideja in poslovni načrt nista vredna nič, če za njimi ne stoji dober podjetniški tim. Bistveni v podjetništvu so prav ljudje.

Različne vizije ustanoviteljev

Ustanovitelji si morajo deliti vizijo in ne imeti vsak svojo. Pričakovanja in vrednote morajo biti razjasnjena v poslovnem načrtu, tako da ne prihaja do razhajanj v pričakovanjih. Pomembno je ohranjati nadzor nad rastjo podjetja in ustrezno upravljati s financami.

Slaba finančna kontrola

Denarni tok mora biti vedno pod kontrolo, zato morate biti pozorni na vse stroške, ki bodo nastali. Podjetje je nek organizem, katerega zdravje tiči prav v finančnih izkazih.

Slab marketing

Prodaja je najpomembnejša veččina, ki jo morajo podjetniki obvladati. Marketinška strategija bo odločila o tem, na kateri poziciji med podjetji boste na trgu. Smiselno je najeti tudi zunanje strokovnjake, ki marketing zares obvladajo, saj se vam takšna naložba lahko kaj hitro povrne.

Poglavje povzeto po [1]; [2]; [3].

2. Vitko podjetje

Kako s sistematičnim preverjanjem na trgu postopno od prvotne ideje zgradimo rastoč poslovni model? V slovenščino je prevedena knjiga Delaj vitko (Running Lean), ki jo je napisal podjetnik Ash Maurya. Brezplačni e-izvod je dosegljiv na spletni strani (Delajvitko.si), kjer izveste več tudi o slovenski skupnosti podjetnikov in inovatorjev, ki delujejo po lean-načelih.

Za inovatorje in raziskovalce je priručnik izjemno uporaben, saj kot metodo uporablja znanstveno preverjanje ovrgljivih hipotez. V ZDA metodo imenujejo Evidence-based Entrepreneurship.

Živimo v času, ko so priložnosti za inovacije neomejene. S spletom, računalništvom v oblaku in odprtokodno programsko opremo so stroški za ustvarjanje novih produktov cenejši kot kdajkoli prej. Vendar se verjetnost, da boš ustanovil uspešen štartnik (angl. startup), ni ravno povečala. Večini štartnikov še vedno spodleti. Bolj zanimiv je podatek, da dve tretjini štartnikov, ki uspejo, poroča o tem, kako se je njihov načrt od začetne zasnove drastično spremenil.

Kar loči uspešne štartnike od neuspešnih, torej ni nujno dejstvo, da so uspešni štartniki imeli boljši začetni načrt (ali načrt A), ampak da so našli načrt, ki deluje, preden jim je zmanjkalo sredstev. Vse do zdaj je iskanje boljšega načrta B ali C ali Z temeljilo predvsem na pogumu, intuiciji in sreči. Sistematični postopek, s katerim bi lahko temeljito testirali načrt A, ni obstajal. Delaj vitko pa govori natanko o tem.

2.1 Povzetek metode, ki ga je pripravila slovenska ekipa: Delaj vitko v treh korakih – od načrta A do načrta, ki deluje

1. Zapiši načrt A

Odlična ideja, izdelek ali storitev sami po sebi še niso pogoj za uspeh. Kako iz njih nastane vrednost, je na začetku še sklop ugibanj in predpostavk. Že takoj na začetku jih sistematično zapiši v vitki okvir. Opiši, kako ustvarjaš vrednost za kupce in za svoje podjetje. Vitki okvir je dinamičen, posamezne kasnejše iteracije pa pomenijo zalogo znanja in izkušenj tima o delovanju trga in o potrebah kupcev. Cilj štartnika je najti delujoči načrt, preden mu zmanjka sredstev.

2. Prepoznaj najbolj tvegane dele načrta

Če želiš ustvariti uspešen produkt, moraš predvsem zmanjšati tveganja. Prepoznaj, katerim vidikom se moraš posvetiti najprej, in tveganja razvrsti po prioritetah. Kje vse se lahko zalomi pri razvoju izdelka ali storitve? Pri iskanju poti do kupcev? Pri ustvarjanju donosnega posla? Do delujočega načrta se boš prebil v kratkih, ponavljajočih se učnih zankah, s katerimi boš v stiku s kupci tveganja sistematično zmanjševal.

3. Načrt sistematično testiraj

Ko si zapisal načrt A in določil prioritete začetnih tveganj, z nizom preizkusov svoj načrt sistematično testiraj. Domneve načrta oblikuj v zlahka ovrgljive hipoteze in jih potrdi ali zavrzi s preizkusi izven pisarne, na terenu, pri kupcih. Več posameznih preizkusov med seboj povežeš z namenom doseganja skupnega cilja. Najprej je cilj preveriti ujemanje problema in rešitve, oz. ali si našel problem, ki ga je vredno rešiti. Nato preveriš ujemanju produkta in trga, oz. ali si ustvaril nekaj, kar ljudje hočejo – najprej kvalitativno (na mikro ravni), nato kvantitativno (na makro ravni). Po vsakem preizkusu nova spoznanja vneseš v vitki okvir, ki postopno postaja načrt, ki deluje – preverjen poslovni model.

Vse kar delaš, verjetno delaš z večjimi ambicijami kot “biti prvi na vasi”. S potrditvijo poslovnega modela na trgu se pravo delo šele začne. Potrebuješ vedno več denarja, vedno več sodelavcev, vedno več trga. Tudi ko ti enkrat že uspe, ne pozabi na svojo prakso vitkega dela.

7

PROBLEM Naj trije problemi <div style="font-size: 48px; text-align: center;">1</div>	REŠITEV Naj tri lastnosti <div style="font-size: 48px; text-align: center;">4</div>	EDINSTVENA PONUJENA VREDNOST Eno, jasno in prepričljivo sporočilo o tem, zakaj si drugačen in zakaj je tvoj produkt vreden nakupa <div style="font-size: 48px; text-align: center;">3</div>	NEULOVJIVA PREDNOST Ni možno zlahka kopirati ali kupiti <div style="font-size: 48px; text-align: center;">9</div>	SEGMENTI KUPCEV Ciljni kupci <div style="font-size: 48px; text-align: center;">2</div>
	KLJUČNI KAZALNIKI Ključne merljive dejavnosti <div style="font-size: 48px; text-align: center;">8</div>		KANALI Pot do kupcev <div style="font-size: 48px; text-align: center;">5</div>	
STRUKTURA STROŠKOV Stroški za pridobivanje kupcev Distribucijski stroški Gostovanje Zaposleni itd. <div style="font-size: 48px; text-align: center;">7</div>		TOKI PRIHODKOV Model prihodkov Celotna vrednost Prihodek Bruto marža <div style="font-size: 48px; text-align: center;">6</div>		

Slika 2: Vitki okvir.

Vitki okvir je izpeljan iz poslovnega okvirja (<http://www.businessmodelgeneration.com>) in je registriran z licenco Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Un-ported.

Poglavje povzeto po [4].

3. Najpogostejše oblike podjetij v Sloveniji

3.1 Podjetnik - s. p.

9

Zakon o gospodarskih družbah ne uporablja več besede »samostojni«, tako da se uradno uporablja samo še »podjetnik« in kratica s. p.. Kljub temu se na splošno še uporablja izraz »samostojni podjetnik«.

Podjetnik je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja. Poslovni izid te dejavnosti je obdavčen z dohodnino. Po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se mora vključiti v sistem obveznega zavarovanja in vsak mesec plačevati prispevke za socialno varnost.

Kljub temu, da se vključi v sistem obveznega zavarovanja, pa to še ne pomeni, da je v svojem podjetju sklenil delovno razmerje, temveč gre za samozaposleno osebo. Zato si ne izplačuje plače, regresa in drugih bonitet, ki sicer pripadajo zaposlenim.

Za razliko od gospodarskih družb lahko samostojni podjetnik prosto razpolaga z zaslužkom in ga lahko kadarkoli prenaša v porabo gospodinjstva.

Zakonodaja, ki ureja delovanje (samostojnega) podjetnika: 71. - 75. člen, Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB3).

3.2 Družba z omejeno odgovornostjo - d. o. o.

Družba z omejeno odgovornostjo je družba, katere osnovni kapital sestavljajo osnovni vložki družbenikov. Vrednost vložkov je lahko različna.

Osnovni kapital mora znašati vsaj 7.500 €, vsak osnovni vložek pa najmanj 50 €. Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem. Stvarni vložek so lahko premičnine in nepremičnine, pravice in podjetje ali del podjetja. Za stvarni vložek se šteje tudi plačilo za premoženjske predmete, ki jih je družba prevzela in jih prišteje družbenikovemu vložku.

Družbo z omejeno odgovornostjo lahko ustanovi ena ali več fizičnih oziroma pravnih oseb, ki postanejo z ustanovitvijo družbe družbeniki. Družba ima lahko največ 50 družbenikov. Lahko jih ima tudi več kot 50, vendar tedaj potrebuje dovoljenje ministrstva za gospodarstvo. Družba se ustanovi s pogodbo, ki je lahko sklenjena v obliki notarskega zapisa ali na posebnem obrazcu, v fizični ali elektronski obliki, podpišejo pa jo vsi družbeniki. Če je družbena pogodba sklenjena na posebnem obrazcu, morajo biti podpisi družbenikov overjeni.

Družbo z omejeno odgovornostjo lahko ustanovi tudi samo ena oseba (ustanovitelj), ki sprejme akt o ustanovitvi, za katerega ni potrebno, da je v obliki notarskega zapisa. Akt o ustanovitvi je lahko tudi na posebnem obrazcu v pisni ali elektronski obliki. Pravni posli, ki jih sklene edini družbenik v imenu družbe s samim seboj kot drugo pogodbeno stranko, morajo biti v pisni obliki, pri čemer kolizijski zastopnik družbe ni potreben. Vse odločitve, o katerih sicer odloča skupščina, sprejema edini družbenik samostojno, pri čemer mora vse odločitve vpisovati v knjigo sklepov, sicer ti sklepi nimajo pravnega učinka.

Sklepe lahko vpisuje:

- v pisno knjigo sklepov, ki jo mora potrditi notar pred vpisom prvega sklepa, ali
- v elektronsko knjigo sklepov, ki jo vodi notarska zbornica. Zakonodaja, ki ureja družbo z omejeno odgovornostjo: 471. – 562. člen Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB3) ter Zakon o dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1D).

3.3 Delniška družba (d.d.)

Delniška družba je družba, kjer je osnovni kapital razdeljen na delnice. Najnižji znesek osnovnega kapitala je 25.000 €, najnižji nominalni znesek delnice je 1 €. Višji nominalni zneski se morajo glasiti na večkratnik 1 evra.

Delniško družbo lahko ustanovi ena ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki sprejmejo statut, ki mora biti izdelan v obliki notarskega zapisa.

Delnice se lahko vplačujejo v denarju ali s stvarnimi vložki, vendar morajo vsaj tretjino osnovnega kapitala sestavljati delnice, ki se vplačajo v denarju. Če delničarji prispevajo vložke s stvarnimi vložki ali če družba prevzame sedanje ali prihodnje obrate ali druge premoženjske predmete (stvarni prevzem), mora statut določiti:

- predmet stvarnega vložka ali stvarnega prevzema,
- osebo, od katere družba predmet pridobi in

- o število delnic, pri delnicah z nominalnim zneskom pa tudi njihov nominalni znesek, ki so zagotovljene s stvarnim vložkom ali stvarnim prevzemom.

Kot stvarni vložek se šteje tudi, če družba prevzame premoženjski predmet, za katerega je zagotovljeno plačilo, ki naj se prišteje k vložku delničarja (stvarni prevzem). Če družbo ustanovi en ustanovitelj, mora delnice v celoti vplačati pred vpisom družbe v register ali zagotoviti družbi ustrezno varščino.

Družbo za vpis v register prijavijo člani organov vodenja ali nadzora. Organi vodenja ali nadzora so uprava, upravni odbor in nadzorni svet. Družba lahko izbere dvotirni sistem upravljanja družbe z upravo in nadzornim svetom ali enotirni sistem upravljanja družbe z upravnim odborom.

Skupščino je treba sklicati v primerih, določenih z zakonom ali statutom, in takrat, če je to v korist družbe. O sklicu skupščine odloči poslovodstvo z navadno večino. Sklic skupščine se objavi z navedbo firme in sedeža družbe, časa in kraja skupščine ter pogojev, od katerih sta odvisna udeležba na skupščini in uresničevanje glasovalne pravice. Vsak skupščinski sklep potrdi notar v notarskem zapisniku.

Zakonodaja, ki ureja delniško družbo: 168. – 429. člen, Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB3) ter Zakon o dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1D).

3.4 Osebno dopolnilno delo

11

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) določa, v katerih primerih se opravljanje dejavnosti oziroma dela šteje kot delo na črno, kdaj se šteje zaposlovanje delavcev kot zaposlovanje na črno, kdo je soudeleženec dela na črno in kaj je nedovoljeno reklamiranje.

V 7. členu ZPDZC so našteje dejavnosti oziroma dela, ki se ne štejejo za delo na črno. To so: medsebojna sosedska pomoč, delo v lastni režiji, nujno delo, humanitarno, karitativno, prostovoljno in dobrodelno delo in osebno dopolnilno delo.

Osebno dopolnilno delo je obravnavano v 12. členu ZPDZC, podrobneje pa v Pravilniku o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo ter o postopku priglasitve teh del (v nadaljevanju: pravilnik). Osebno dopolnilno delo lahko opravljamo pod naslednjimi pogoji:

- o osebno dopolnilno delo je določeno v pravilniku,
- o posameznik je pri pristojni upravni enoti vpisan v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo,
- o letni prihodki iz naslova opravljanja tega dela ne presegajo minimalne letne plače v Republiki Sloveniji iz preteklega leta. Podatke o letnem prihodku že med letom spremlja davčni urad, pri katerem je posameznik vpisan v davčni register.
- o Ostali posebni pogoji (prostor, v katerem se opravlja osebno dopolnilno delo, ali potrebna izobrazba oziroma usposobljenost za opravljanje teh del) niso predpisani.

Vrste dejavnosti, ki se lahko opravljajo kot osebno dopolnilno delo:

- o dela pomoči v gospodinjstvu in tem podobna dela, nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč ter druga manjša dela, kot so:

- občasna pomoč v gospodinjstvu in pomoč pri vzdrževanju stanovanja, hiše, počitniške hiše in podobno, vzdrževanje pripadajočih zunanjih površin in delo na kmetiji,
- občasno varstvo otrok in pomoč starejšim, bolnim in invalidom na domu,
- izdelovanje različnih izdelkov, ki jih je pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih možno izdelovati na domu (npr. spominki, dekorativni predmeti, tradicionalna orodja, posoda, glasbila, sveče, razni drugi galanterijski predmeti in izdelki, predmeti za osebno uporabo ipd.) ter prodaja teh izdelkov,
- nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč,
- mletje žita ter žganje apna in oglja na tradicionalen način,
- občasno lokalno vodenje skupin in posameznikov ter prevozi na tradicionalen način,
- izdelovanje izdelkov domače in umetne obrti ter prodaja izdelkov domače in umetne obrti, ki so izdelani iz naslednjih materialov: glina in keramika, steklo, volna, bombaž, lan, konoplja in druga naravna vlakna, šibje, ličje, trsje, slama, les, živila, vosek, naravno usnje ter kovina in kamen.

3.5 Socialno podjetje (so. p.)

Socialno podjetništvo predstavlja trajno opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva ali trajno opravljanje drugih dejavnosti pod posebnimi pogoji zaposlovanja, s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanjem storitev na trgu, pri čemer ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti.

Bistvo socialnega podjetništva je, da se na trg dela vrnejo dolgotrajno brezposelne osebe in se jih angažira tako, da v okviru socialnega podjetništva samostojno ustvarjajo prihodke in poskrbijo za lastno preživetje.

V socialnih podjetjih se bodo zaposlovali predvsem:

- Invalidi,
- brezposelne osebe z zmanjšano možnostjo zaposlitve zaradi upada delovnih sposobnosti, ki izhajajo iz telesnih, duševnih ali psihičnih okvar,
- dolgotrajno brezposelne osebe,
- iskalci prve zaposlitve,
- brezposelne osebe nad 55 let starosti,
- brezposelni pripadniki romske skupnosti,
- brezposelne mladoletne osebe brez zaključenega osnovnega ali nižjega poklicnega izobraževanja,
- težje zaposljive osebe.

V socialno podjetništvo se lahko vključujejo nepridobitne pravne osebe, ki izkazujejo javno koristni in socialni značaj:

- so ustanovljene na podlagi prostovoljne odločitve,
- imajo nepridobitni namen zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela,
- člani v njih delujejo prostovoljno,
- pri upravljanju so samostojne,
- praviloma vključujejo prostovoljsko delo,

- odločitve sprejemajo vsi člani enakopravno,
- v odločanje vključujejo tudi deležnike,
- zagotavljajo preglednost finančnega poslovanja,
- delujejo v korist svojih članov in javno korist,
- Zakonodaja, ki ureja socialno podjetje: Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP),
- Zakon je stopil v veljavo s 1. 1. 2012.

3.6 Razlike med s. p. in d. o. o.

Tabela 1: Razlike med s. p. in d. o. o.

Ustanovni kapital	Glavna prednost ustanovitve s. p. je ta, da ne potrebujete ustanovnega kapitala. Dovolj je le, da se oglasite na VEM točki, kjer uredite vso dokumentacijo in ustanovite svoj s. p. Tudi d. o. o. lahko enostavno in brezplačno ustanovite na VEM točki, vendar potrebujete ustanovni kapital v višini 7.500 €.
Poslovanje	Glede poslovanja sta s. p. in d. o. o. enakovredna, oba izdajata račune za prihodke in pridobivata račune za odhodke. Samostojni podjetnik lahko razpolaga s svojim prisluženim denarjem povsem prosto, kar pa ne velja za družbenika v gospodarski družbi, saj prisluženi denar ni njegov, temveč je to denar podjetja. V primeru, da si ga družbenik izplača v žep, je ta denar dvakrat obdavčen. Prvič kot dobiček, nato pa še kot dobiček, ki je izplačan lastniku v žep.
Dobiček	Eden izmed dejavnikov, ki vplivajo na odločitev je predvsem višina pričakovanega dobička, saj so stopnje obdavčitve dobička za s. p. in gospodarsko družbo zelo različne. Za velike dobičke je ugodnejša oblika d. o. o., za manjše dobičke pa s. p. Pri d. o. o. je obdavčitev fiksna ne glede na dobiček in v letu 2014 znaša 17 % (davek od dohodkov pravnih oseb), vendar pa je potrebno temu prišteti še 20 % davka na kapitalske dobičke (za 2014) v primeru, da si želimo izplačati dobiček kot družbenik podjetja. Ta davek plačamo ob izplačilu dividend (dobička). Samostojni podjetnik posameznik je obdavčen glede na višino dobička, ki ga ustvari, po dohodninski lestvici. Najnižja davčna stopnja pri s. p. je 16 % in velja do dobička v višini 8.021,34 €. Za dobiček nad omenjenim zneskom je potrebno plačati 27 % davek, naslednja stopnja pa je 41 % (podatki veljajo za leto 2014). Lestvica je progresivna, kar pomeni, da se s povečevanjem davčne osnove povečuje le obdavčitev zneska, ki preseže določeno stopnjo.
Odgovornost	Pomembno je, koliko odgovornosti je posameznik pripravljen nositi, saj je s. p. absolutno odgovoren in odgovarja z vsem svojim premoženjem, medtem ko družbenik v gospodarski družbi odgovarja le z vloženim kapitalom.
Plača	Naslednja razlika prihaja pri izplačevanju plače – ta pri samostojnem podjetniku ni priznana kot strošek. Dobiček samostojnega podjetnika je hkrati tudi njegova plača, zato svoje plače ne more uveljavljati kot strošek. V primeru d. o. o. se med stroške vključujejo vsi stroški, tudi plače direktorjev, katerih mesta običajno zasedajo družbeniki podjetja. Samostojni podjetniki so za razliko od direktorjev

	družb obremenjeni še za socialne prispevke, katerih višina je odvisna od njegovega dobička. Direktorji gospodarskih družb pa plačujejo socialne prispevke na podlagi svoje plače, ki je določena v pogodbi in kot taka ni v odvisnosti od dobička podjetja.
Prispevki	Pri s. p. imamo tri možnosti plačevanja prispevkov. Prva možnost je plačevanje polnega zneska prispevkov za običajni s. p. DURS za vsak mesec objavi višino prispevkov za socialno varnost. Druga možnost je plačevanje nižjih prispevkov, kar velja za tiste, ki so že zaposleni ali imajo status dijaka in študenta (popoldanski s. p.). Ta za tiste, ki so zaposleni za 40 ur ali več na teden, znaša okoli 37 evrov. Za tiste, ki so zaposleni za manj časa ter dijake in študente, pa znaša okoli 150 evrov na mesec. Tretja možnost je normirani s. p., kjer se vnaprej plačuje določeno stopnjo davka. Osnova davka se za razliko od običajnega s. p., kjer se ugotavlja na podlagi prihodkov, od katerih odštejemo stroške, ugotavlja na podlagi normiranih odhodkov.
Pravno formalna oblika	S. p. – samostojni podjetnik – je fizična oseba, ki opravlja dejavnost. D. o. o. (družba z omejeno odgovornostjo) pa je pravna oseba, ki prav tako opravlja neko dejavnost oziroma več dejavnosti.

3.7 Razlike med polnim in popoldanskim s. p.

3.7.1 Polni s. p. (iz naslova opravljanja dejavnosti)

Osnova za izračun prispevkov za samostojnega podjetnika za prvo koledarsko leto je v višini minimalne plače. V prihodnjih letih so prispevki določeni glede na uspešnost poslovanja v preteklem poslovnem letu. Zavarovalno osnovo določimo tako, da doseženemu dobičku iz preteklega leta prištejemo vse obračunane prispevke za obvezna socialna zavarovanja. Bruto zavarovalno osnovo v %povprečne plače predpreteklega meseca, od katere mora podjetnik plačati prispevke za tisti mesec, določa lestvica z 8 razredi:

- Razred 1 - veljavna minimalna plača,
- Razred 2 – 60 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 3 – 90 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 4 – 120 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 5 – 150 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 6 – 180 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 7 – 210 % povprečne plače predpreteklega meseca,
- Razred 8 – 240 % povprečne plače predpreteklega meseca.

Podatke o povprečnih plačah v Sloveniji objavlja Statistični urad.

To pomeni, da se mesečni prispevki, razen v prvem razredu, kjer se plačujejo od minimalne plače, spreminjajo mesečno in jo mora podjetnik skrbno spremljati. V primeru, da je doseženi dobiček enak nič ali negativen (izguba), pomeni, da je osnova za določitev ustreznega razreda enaka znesku obračunanih prispevkov za socialno varnost. Od meseca 1. januarja 2015 dalje 790,73 € (bruto), kar

pomeni, da znašajo minimalni prispevki za obvezna socialna zavarovanja za samozaposlene 330,15 € mesečno. Najvišji mesečni prispevki znašajo 2.059,31 € (podatki za februar 2015).

Samostojni podjetnik, ki ima registriran polni s. p. lahko tudi že prvo leto plačuje višje prispevke (od 2. do 8. razreda), v kolikor to želi.

Če je podjetnik posloval le nekaj mesecev določenega leta, je potrebno prispevke preračunati na število mesecev poslovanja kot kaže spodnji primer. Upoštevamo samo mesece in za polni mesec se upošteva najmanj 15 dni poslovanja.

3.7.2 Popoldanski s. p. (pavšalisti)

Pavšalni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 1. aprila 2015 znaša 32,20 €. Pavšalni prispevek za poškodbe pri delu in poklicno bolezen od januarja 2015 znašajo 32,72 €.

Študenti, upokojnenci in zaposleni za krajši delovni čas (manj kot 40 ur na teden) plačajo najmanj 134,77 € dalje. Samostojni podjetnik mora ne glede na obliko (polni ali popoldanski s. p.) plačati prispevke vsak mesec (ne glede na to, ali je tisti mesec kaj zaslužil ali ne) do 15. v mesecu za pretekli mesec. Višina prispevkov se spreminja in usklajuje z inflacijo, zato vam svetujemo, da to skrbno spremljate. V primeru spremembe statusa samostojnega podjetnika iz popoldanskega v polni s. p., se mu v tistem koledarskem letu obračunavajo prispevki za obvezna socialna zavarovanja od minimalne plače.

15

Dohodnina

Ne glede na obliko s. p.-ja, je podjetnik obdavčen po dohodninski lestvici, kjer se dobiček sešteva z rednimi prihodki in se šteje v dohodninsko osnovo.

3.8 Samozaposleni v kulturi

Samozaposleni v kulturi so ustvarjalci na področju kulture, ki opravljajo samostojno specializiran poklic s področja kulture. V razvid samozaposlenih v kulturi pri ministrstvu se lahko vpiše posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da samostojno opravlja specializiran poklic na področjih iz 4. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in ni uživalec pokojnine in
- da ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti.

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid, se namesto po splošnih pogojih lahko vpiše pod naslednjimi pogoji:

- da njegovi študijski dosežki obetajo pomembno delovanje na področju kulture ali ko gre za deficitarni poklic,
- da od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan, nista minili več kakor dve leti.

Šteje se, da posameznik samostojno opravlja specializiran poklic, če z osebnim delom samostojno opravlja umetniško ali kakšno drugo dejavnost.

Posameznikova usposobljenost za opravljanje dejavnosti na področju kulture se presoja na podlagi predloženega življenjepisa, bibliografije (po možnosti izpis iz COBISS-a) oziroma seznama del ali umetniških dosežkov, kritik in objav v strokovni literaturi, iz katerih sta razvidna tudi obseg in kakovost njegovega dela v zadnjem triletnem obdobju.

Za študijske dosežke, ki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, se štejejo dela in dosežki študentov v času študija, za katere so prejeli univerzitetno študentsko nagrado ali študentsko nagrado drugega visokošolskega zavoda na področju umetnosti in kulture ali drugi pomembni dosežki v času študija na področju umetnosti in kulture, ki se presojujejo na podlagi življenjepisa, bibliografije oziroma seznama del ali umetniških dosežkov v času študija.

Vpis v razvid samozaposlenih v kulturi je vezan na obvezno mesečno plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje ter starševsko varstvo in zaposlovanje.

3.9 Študent in registracija s. p.

S sprejetjem Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2 UL RS 96/2012), ki je stopil v veljavo 1. 1. 2013, je prišlo do sprememb zavarovanja in plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje pri študentih in dijakih, ki registrirajo podjetje.

V kolikor študent registrira s. p., mora plačevati za socialno zavarovanje polne prispevke v znesku 330,15 €. Poleg tega mora voditi tudi računovodstvo, strošek znaša približno od 40,00 € do 100,00 € (odvisno ali ima enostavno ali dvostavno knjigovodstvo) in strošek vodenja transakcijskega računa na banki.

Ko študent odpre svoj s. p., izgubi določene ugodnosti, ki izhajajo iz statusa študenta:

- ne more koristiti bonov za prehrano,
- starši ga ne uveljavljajo več kot vzdrževanega družinskega člana v dohodninski napovedi,
- ne more bivati v študentskem domu,
- ne more več opravljati dela prek študentske napotnice,
- v kolikor ima študent štipendijo, mora biti pozoren na dejstvo, ali ima v pogodbi o štipendiranju klavzulo, da ne sme opravljati podjetniške dejavnosti.

4. Registracija podjetja

Ustanovitev podjetja ali družbe v Sloveniji določa Zakon o gospodarskih družbah. Zakon o gospodarskih družbah opredeljuje različne pravno-organizacijske oblike. Najpogostejši sta samostojni podjetnik in družba z omejeno odgovornostjo. Druge možne oblike so še: družba z neomejeno odgovornostjo, javna delniška družba, komanditna družba in zasebna kapitalska družba. Značilnosti vseh oblik podjetij si lahko ogledate v padajočem seznamu na levi strani.

17

Pri oblikah podjetij je potrebno ločevati, t. i. obrtno dejavnost. Obrtna dejavnost je tista, za katero veljajo naslednje značilnosti:

- gre za proizvodno ali storitveno dejavnost na podlagi individualnih naročil,
- da se opravlja proizvodnja le v majhnih serijah ter
- da serijska proizvodnja ne obsega pretežnega dela dejavnosti.

Največ praktičnih informacij o ustanovitvi obrti je na spletni strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

4.1 Točka VEM

Slika 3: Točka VEM je skovanka za: Vse na Enem Mestu.

Točka VEM (Vse na Enem Mestu), je del mreže, ki jo je po vsej Sloveniji postavila Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije – JAPTI, ki je danes združena v agencijo SPIRIT SLOVENIJA. Vse storitve na Točki VEM so brezplačne. Na Točki VEM lahko oddate vlogo za registracijo samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo ter prijavo v registre in evidence DURS, ZZZS, OZS in ZRSZ.

Najpogostejša storitev VEM točk je brezplačna registracija podjetij in samostojnih podjetnikov. Za registracijo s. p. potrebujete le osebni dokument in davčno številko, celoten postopek pa lahko opravite pri nas. Pri registraciji družbe z omejeno odgovornostjo (d. o. o.) se najprej oglasite pri nas, da vam pripravimo potrebne dokumente za banko. Z izjemo odprtja bančnega računa boste ves postopek opravili brezplačno na enem mestu.

4.1.1 Storitve VEM za d. o. o.

- Odprtje začasnega TRR za enostavno eno ali več-osebno družbo.
- Registracija enostavne eno-osebne d. o. o.
- Pridobitev obrtnega dovoljenja za vse vrste družb.
- Prijava davčnih podatkov za d. o. o.
- Predložitev zahtevka za identifikacijo za namene DDV za vse vrste družb (obrazec DDV-P2) za d. o. o.
- Sporočilo o prostem delovnem mestu (obrazec PDM-1) za d. o. o.
- Prijava delavca v obvezna socialna zavarovanja za gospodarsko družbo (obrazec M-1).
- Sprememba podatkov o zavarovancih v obveznih socialnih zavarovanjih za gospodarsko družbo (obrazec M-3) za d. o. o.
- Odjava zavarovane osebe iz obveznih socialnih zavarovanj (obrazec M-2) za gospodarsko družbo.
- Prijava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (obrazec M12) za gospodarsko družbo.
- Odjava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (obrazec M12) za gospodarsko družbo.

18

4.1.2 Storitve VEM za s. p.

- Registracija samostojnega podjetnika (s. p.).
- Prijava sprememb podjetnika v poslovni register (s. p.).
- Izbris podjetnika iz poslovnega registra.
- Prijava davčnih podatkov za s. p.
- Oddaja zahtevka za izdajo identifikacijske številke za DDV (obrazec DDV-P2) za s. p.
- Prijava samostojnega podjetnika in delavca v obvezna socialna zavarovanja (obrazec M-1) za s. p.
- Odjava samostojnega podjetnika in delavca iz obveznih socialnih zavarovanj (obrazec M-2) za s. p.
- Prijava sprememb podatkov o obveznih socialnih zavarovanjih na odprtih zavarovanjih (Obrazec M-3) za s. p.
- Prijava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (obrazec M12) za s. p.
- Odjava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (obrazec M12) za s. p.
- Pridobitev obrtnega dovoljenja za samostojne podjetnike.

4.2 Registracija d. o. o.

Postopek registracije d. o. o. na točki VEM poteka na naslednji način:

Tabela 2: Postopek registracije d. o. o. na točki VEM.

	<p>Pripravite potrebne dokumente</p> <ul style="list-style-type: none"> • osebni dokument • tuji državljani in podjetja potrebujejo ob registraciji slovensko davčno številko
	<p>Na VEM točki za vas pripravimo predlog za registracijo in ostale potrebne dokumente. Pred obiskom VEM točke razmislite o sledečem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakšno bo vaše dolgo in kratko ime. Dolgo ime vsebuje tudi glavno dejavnost. • Razpoložljivost izbranega fantazijskega imena lahko preverite na spletni strani AJPES. Fantazijsko ime ne sme vsebovati tujih (angleških, latinskih) besed in tujih črk. Uporaba imena Slovenija je omejena. • Izbrati boste morali tudi vaše dejavnosti. Ni potrebno, da poznate šifre dejavnosti po SKD. Dovolj je, če le razložite, s čim se boste ukvarjali. • Podatki o podjetju kot so: naslov, zastopniki, morebitne podružnice.
	<p>Odprtje začasnega bančnega računa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na VEM točki vam pripravimo Akt o ustanovitvi oz. Družbeno pogodbo, ki jo potrebujete na banki. • Začasni bančni račun odprete na banki, ki ste jo izbrali za svojo poslovno banko. • Banka vam izda Potrdilo o vplačilu kapitala, ko vplačate 7.500 €. To potrdilo potrebujete v 4. koraku.
	<p>Oddaja predloga za vpis v sodni register na VEM točki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na osnovi vplačanega osnovnega kapitala lahko na VEM točki za vas oddamo predlog za vpis v sodni register. • Pripravimo tudi: Sklep o imenovanju zastopnika, Sklep o določitvi poslovnega naslova, Izjavo zastopnika, Izjavo družbenika. • Dodatno je potrebno priložiti še Izjavo lastnika objekta po 4. odstavku 4. člena ZSReg.

	<p>Prejmete Sklep o vpisu ustanovitve subjekta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sklep boste prejeli po pošti predvidoma v 3 delovnih dneh po oddaji vloge. • V sklepu boste prejeli tudi matično številko in davčno številko.
	<p>Odprtje poslovnega bančnega računa</p> <ul style="list-style-type: none"> • S sklepom lahko na izbrani banki odprete poslovni račun.
	<p>Čestitamo! Postali ste podjetnica / podjetnik! Uspešno poslovanje!</p>

4.3 Registracija s. p.

Postopek registracije s. p. na točki VEM poteka na naslednji način:

Tabela 3: Postopek registracije s. p. na točki VEM.

	<p>Pripravite potrebne dokumente</p> <ul style="list-style-type: none"> • osebni dokument • davčna številka • tuji državljani in podjetja potrebujejo ob registraciji slovensko davčno številko
	<p>Na VEM točki za vas vložimo prijavo za vpis (registracijo). Pred obiskom VEM točke razmislite o sledečem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakšno bo vaše dolgo in kratko ime s. p.. Obe imeni morata vsebovati ime in priimek nosilca in oznako s. p. (npr. Janez Novak s. p.). Kratko ime lahko vsebuje še fantazijsko ime, dolgo pa tudi glavno dejavnost. • Razpoložljivost izbranega fantazijskega imena lahko preverite na spletni strani AJPES. Fantazijsko ime ne sme vsebovati tujih

	<p>(angleških, latinskih) besed in tujih črk. Uporaba imena Slovenija je omejena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izbrati boste morali tudi vaše dejavnosti. Ni potrebno, da poznate šifre dejavnosti po SKD. Dovolj je, če le razložite, s čim se boste ukvarjali. • Drugi podatki, kot so: naslov, zastopniki, morebitne podružnice. • Obvezna priloga je Izjava lastnika objekta na podlagi tretjega odstavka 74. Člena ZGD-1
	<p>AJPES vam pošlje sklep o vpisu v poslovni register</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrdilo boste prejeli dan po datumu predvidenega vpisa. • Potrdilo o vpisu samostojnega podjetnika v poslovni register potrebujete za odprtje poslovnega računa v banki.
	<p>Odprtje poslovnega bančnega računa</p> <ul style="list-style-type: none"> • S sklepom o vpisu v poslovni register se oglasite na izbrani poslovni banki in odprite poslovni račun.
	<p>Čestitamo! Postali ste podjetnica / podjetnik! Uspešno poslovanje!</p>

5. Davki in prispevki

5.1 Obdavčitev fizične osebe, ki opravlja dejavnost po Zakonu o dohodnini

Podjetnik, ki opravlja dejavnost in je vpisan v poslovni register (PRS), se vpiše v davčni register po uradni dolžnosti. Vpis izvede finančni urad na podlagi podatkov iz PRS.

22

Dohodki, ki jih fizična oseba doseže z opravljanjem dejavnosti, so obdavčeni z dohodnino, in sicer kot dohodek iz dejavnosti. Zakon o dohodnini (ZDoh-2) v 46. členu določa, da se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti. Opravljanje dejavnosti pomeni opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic. Poleg podjetnikov so zavezanci za dohodek iz dejavnosti tudi druge fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji, poklicni športniki, itd.). Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti se ugotavlja na enega izmed naslednjih načinov:

- z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali
- z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Pri zavezcih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki.

Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige ter pri tem upoštevati določila Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in Slovenske računovodske standarde.

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov pomeni poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove, saj zavezancem ni treba voditi evidenc o odhodkih oziroma stroških, ki jih imajo pri poslovanju. Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhodke v višini 80% prihodkov.

5.2 Davek od dohodkov pravnih oseb

Sistem obdavčitve dohodkov pravnih oseb, ki ga ureja veljavni Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), je bil uveden z ZDDPO-2 (Uradni list RS, št. 117/06) in se uporablja od 1. januarja 2007. ZDDPO-2 ureja sistem obdavčitve dohodkov pravnih oseb in določa obveznost plačevanja davka od dohodkov pravnih oseb. Postopek pobiranja davka od dohodkov pravnih oseb podrobneje ureja posebni del Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2.

Po splošnem načelu ugotavljanja davčne osnove v davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb je osnova za davek dobiček, ugotovljen kot presežek prihodkov nad odhodki. Splošna davčna stopnja za obračun davka znaša 17 odstotkov.

5.3 Plačevanje prispevkov za socialno varnost

Samozaposlena oseba je obvezno vključena v vsa obveznega zavarovanja:

- pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- zdravstveno zavarovanje,
- zavarovanje za starševsko varstvo,
- zavarovanje za primer brezposelnosti.

Stopnje prispevkov določa Zakon o prispevkih za socialno varnost - ZPSV, za določene zavarovance pa so stopnje prispevkov določene v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2 in Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ. in so razvidne iz spodnje tabele:

23

Tabela 4: Stopnje prispevkov.

Vrsta prispevka	Stopnja prispevka zavarovanca	Stopnja prispevka delodajalca
za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %	8,85 %
za zdravstveno zavarovanje	6,36 %	6,56 %
za starševsko varstvo	0,10 %	0,10 %
za zaposlovanje	0,14 %	0,06 %
za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	/	0,53 %
SKUPAJ	22,10 %	16,10 %

5.4 Davek na dodano vrednost (DDV)

Z DDV se obdavčuje dodana vrednost. DDV je ena izmed oblik prometnega davka, s katerim se obdavčujejo blago in storitve v vseh fazah prometa, od proizvajalca, trgovca, do končnega potrošnika. Davčni zavezanec načeloma DDV obračunava in plačuje od vsake dobave blaga ali storitev oziroma od

transakcij, ki se po DDV zakonodaji obravnavajo kot dobave blaga ali storitev, razen od nekaterih, točno določenih transakcij, ki so oproščene plačila DDV.

Vsaka oseba mora davčnemu organu prijaviti, kdaj začne opravljati dejavnost kot davčni zavezanec, in predložiti zahtevek za izdajo identifikacijske številke za DDV. Obveznost predložitve zahtevka za izdajo identifikacijske številke pa se ne nanaša na male davčne zavezance, ki so oproščeni obračunavanja DDV.

Mali davčni zavezanec pa se ne glede na višino opravljenega prometa lahko prostovoljno vključi v sistem DDV. Identifikacijska številka za DDV je davčna številka s predpono SI.

Mali davčni zavezanec nima pravice do odbitka DDV, niti ga ne sme izkazovati na izdanih računih. Predpisani sta dve stopnji DDV, splošna (22 %) in nižja (9,5 %). Za blago, pridobljeno znotraj Unije, se uporablja enaka stopnja DDV, ki se uporablja za dobavo enakega blaga na ozemlju Slovenije.

Pri DDV vsak udeleženec v verigi obračuna davek na dodano vrednost na izdanih računih, hkrati pa od tega zneska odšteje DDV, ki je obračunan na prejetih računih, za blago in storitve, ki so neposredno povezane s poslovanjem.

6. Viri

1. Data. Anja Grahek. Kako veste, da ste pripravljeni na odprtje podjetja? Pridobljeno: <http://data.si/blog/2015/03/03/kako-veste-da-ste-pripravljeni-na-odprtje-podjetja/> (16.4.2015)
2. Devet znakov, da si morda podjetnik/podjetnica. Funder and Funders. Pridobljeno: <http://notes.fundersandfounders.com/post/50311207414/9-sings-you-might-be-an-entreprenor/> (16.4.2015)
3. Data. Največje napake podjetnikov začetnikov. Pridobljeno: <http://data.si/blog/2014/06/16/najvecje-napake-podjetnikov-zacetnikov/> (16.4.2015)
4. Delaj vitko. Od načrta A do načrta, ki deluje. Pridobljeno: <http://delajvitko.si/> (16.4.2015)
5. ZRS BISTRA. Na ZRS Bistra Ptuj lahko brezplačno uredite postopke registracije d. o. o. ali samostojnega podjetnika. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/razvoj-podjetnistva/brezplacno-do-podjetja-vem/> (16.4.2015)
6. ZRS BISTRA. Brezplačne storitve VEM točke za s. p. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/razvoj-podjetnistva/brezplacno-do-podjetja-vem/kaj-lahko-opravite-na-e-vem-tocki/> (16.4.2015)
7. ZRS BISTRA. Razlike med polnim in popoldanskim s. p. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/razvoj-podjetnistva/podjetnik-zacetnik/razlike-med-polnim-in-popoldanskim-s-p/> (16.4.2015)
8. ZRS BISTRA. Postopek registracije d. o. o. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/registracija-d-o-o/> (16.4.2015)
9. ZRS BISTRA. Brezplačno do registracije podjetja (VEM točka). Pridobljeno: <http://www.bistra.si/razvoj-podjetnistva/brezplacno-do-podjetja-vem/> (16.4.2015)
10. 9. ZRS BISTRA. Študent in registracija s. p. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/student-in-registracija-s-p/> (16.4.2015)
11. Data. Podjetništvo. Pridobljeno: <http://data.si/novice/> (16.4.2015)
12. Data. Registracija podjetja. Pridobljeno: <http://data.si/> (16.4.2015)
13. 12. Blaž, K. Elementi perspektivnih podjetij. Pridobljeno: <http://www.blazkos.com/elementi-perspektivnih-podjetij.php/> (17.4.2015)
14. Blaž, K. Najpogostejši razlogi, zakaj se ljudje podajo v podjetništvo. Pridobljeno: <http://www.blazkos.com/najpogostejsi-razlogi-zakaj-se-ljudje-podajo-v-podjetnistvo.php/> (16.4.2015)
15. Data. Študent in registracija s. p.. Pridobljeno: <http://www.bistra.si/student-in-registracija-s-p/> (16.4.2015)
16. Finančna uprava Republike Slovenije. Davki in prispevki. Pridobljeno: http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost (16.4.2015)